

**«Оңтүстік Қазақстан Медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

СИЛАБУС

Пән коды: ЖБП 09

Пән: «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық»

Мамандығы: 09120100 «Емдеу ісі»

Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргері»

Мамандығы: 09110100 «Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»

Мамандығы: 09110200 «Ортопедиялық стоматология»

Біліктілігі: 4S09110201 «Тіс технигі»

Курс: 1

Семестр: 1,2

Бақылау түрі: с/сынақ

Барлық сағат/кредит көлемі: 120/5

Студенттің өзіндік жұмысы: 24

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы: 12

Теориялық: 84

Шымкент, 2025 ж.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 2 беті

«Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәні бойынша силлабус жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі: [Signature] А.Т. Сатаев

«Жалпы білім беретін пәндер» Пәндік циклдік комиссия мәжілісінде каралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: [Signature] Г.Т. Анапияева

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжінің Әдістемелік Кеңесінде каралды және бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: [Signature] Г.О.Мамбеталиева

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 3 беті

Оқытушылар туралы мәліметтер:

№	Аты –жөні	Дәрежесі және лауазымы	Қызметі	Жүргізетін пәні	Эл.мекен-жайы/тел.ном.
1	Белгибаев Ерлан Шамидинович	Бакалавр	Оқытушы	Алғашқы әскери және технологиялық дайындық	Тел.: +7705-355-63-15 ekmail:belgibaev.yerlan@mail.ru

1.1. Кіріспе

Алғашқы әскери және технологиялық дайындық пәні білім алушыларды әскери қызметке және төтенше жағдайларда әрекет етуге дайындайды. аптық дайындық, әскери тәртіп және қару түрлері туралы негізгі білім беріледі. Отанға деген сүйіспеншілігі мен жауапкершілік сезімі артады. Сабақ барысында алғашқы медициналық көмек көрсету және қауіпсіздік ережелері үйретіледі. Бұл пән жастардың дене және рухани дайындығын нығайтуға көмектеседі. Алғашқы әскери дайындық өмірлік маңызы бар дағдыларды меңгеруге мүмкіндік береді.

Отанды қорғау – әр азаматтың қасиетті борышы екенін осы сабақта терең түсінеміз.

Білім алушыларға қойылатын талаптар:

- себепсіз сабақтарды жібермеу;
- сырт келбеті жинақы, ұқыпты болу;
- жоғарғы оқу орнында бекітілген жалпыға міндетті форманы сақтау;
- тәжірибелік сабақтарда белсенділік көрсету;
- сабақтарға дайындықпен келу;
- БӨЖ тапсырмаларын кесте бойынша кезінде тапсырып, қорғай білу;
- сабақтарға кешікпеу;
- сабақ кезінде әдептілік атмосфера сақтау;
- кафедра мүлкін ұқыпты пайдалану;

Себепсіз жіберілген сабақтар өтелмейді. Әртүрлі себептермен (денсаулыққа байланысты, жанұя жағдайы, басқа да себептермен) жіберілген жағдайда, анықтама құжаттарының негізінде деканаттың рұқсатымен өтеледі. Өтем сабаққа берілген рұқсат парағы 30 күн жарамды.

Білім алушы аралық бақылауға себепсіз келмеген жағдайда пәннің емтиханына жіберілмейді. Білім алушы ағымдық, аралық бақылаулардан 50% дан төмен алған жағдайда пәннің емтиханына жіберілмейді.

1.2. Пән мақсаты:

"Алғашқы әскери және технологиялық дайындық" пәнін оқыту мақсаты – білім алушыға мемлекетті қорғау негіздері туралы ойының қалыптасуын, Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінің арнауын және түрлері мен ерекшеліктерін түсіндіру, әскери қызметтің маңызын, Қазақстан Республикасының әр азаматының қасиетті парызы және міндетін оқыту.

1.3. Пән міндеттері:

- 1) әскери анттың, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің жарғыларының негізгі талаптары туралы білімін қалыптастыру;
- 2) әскери бөлімдердің қару-жарағы мен әскери техникасы, жеке құрамның өмірі мен орналасуымен таныстыру;

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 4 беті

3) қажетті әскери білім мен практикалық дағдыларды ақпараттық технологияны пайдалана отырып робототехникада, дөңгелекті машиналарды жүргізудің негіздері және төтенше жағдайда адам өмірі қауіпсіздігі негіздерінде қалыптастыру;

4) жастарға қазақстандық патриотизм мен Отанына деген адалдық сезімін дарытуға тәрбиелеу;

5) әскери істерге байланысты мамандық кәсібіне оң көз-қараста тәрбиелеу;

6) жеке қауіпсіздік және қоршаған ортаның қауіпсіздігі мәселелеріне саналы және жауапты қарым-қатынасты қалыптастыру.

1.4. Оқытудың соңғы нәтижелері:

-күш-жігер, тәртіптілік, ұйымшылдық, борыш сезімі, алғашқы әскери және технологиялық дайындықты оқуға адал көзқарас сияқты тұлғалық қасиеттерді қалыптастыру.

-қауіпсіздік техникасы мен гигиена ережелерін меңгеру.

-атқыш қаруды қолданудың бастапқы практикалық дағдыларын меңгеру.

-Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарының Саптық жарғысының жалпы ережелері мен талаптарын меңгеру.

-жергілікті жерде бағдарлау әдістерін меңгеру.

-жеке қауіпсіздік пен айналадағы адамдардың қауіпсіздігіне саналы көзқарас қалыптастыру.

-халықты эвакуациялау мен тарату ережелерін меңгеру.

-террористік қауіп төнген жағдайда халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шараларын білу.

-әртүрлі төтенше жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері мен кешенін меңгеру.

-әскери есепке алу мен әскерге шақырылушыларды тіркеудің мақсаты мен ережелерін түсіну.

-жол қозғалысы ережелерін меңгеру.

Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерінде қамтылған негізгі ұғымдар мен терминдерді меңгеру.

1.5. Пререквизиттері: Мектептік бағдарлама көлеміндегі дене шынықтыру пәнінен алған білім негізі.

1.6. Постреквизиттері: Алғашқы әскери және технологиялық дайындық.

1.7. Тақырыптық жоспар:

1.7.1. Теориялық сабақтың тақырыптық жоспары

№	Тақырып атауы	Мазмұны	Сағат саны
	I-семестр		
1.	Мемлекет қорғанысының конституциялық негіздері	Қазақстан Республикасы қорғанысының конституциялық негіздері туралы білімді дамыту	2
2.	Әскери қызмет – Қазақстан Республикасы азаматтарының мемлекеттік қызметінің ерекше түрі	Қазақстан Республикасы азаматтарының әскери міндеттерін сақтау	3
3.	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері, басқа әскерлер және әскери	Еліміздің Қарулы Күштерінің қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі рөлі мен маңызын түсіну	3

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 5 беті

	құрылымдарының жалпыәскери жарғылары		
4.	Мотоатқыш бөлімшесінің ұйымдастыру және ұрыстық мүмкіндіктері	Жеке тұлғалық қасиеттер: ерік-жігерді, тәртіпті, ұйымшылдықты, парыз сезімін, алғашқы әскери-технологиялық дайындықты меңгеруде саналы көзқарасты қалыптастыру.	2
5.	Калашников автоматы және қол пулеметі	Ұрыс жағдайында атыс қаруын қолдануды, ұрыс әрекеттерін ұйымдастыруда бастапқы дағдыларды бекітуді, жалпы ұрыс негіздерін меңгеруде негізгі тактикалық дайындық міндеттерін меңгеру..	3
6.	Жарықшақты қол гранаталары	Граната және оқ-дәрілермен, қарумен жұмыс жасаған кездегі негізгі қауіпсіздік ережелері мен қарастырып отырған қарудың бөлшектерін білу.	3
7.	Сап және оның элементтері. Саптық тұрыс	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарының саптық жарғыларының жалпы негіздері мен талаптарын орындау және білу.	2
8.	Саптық тәсілдер және қозғалыс	Жүйенің негізгі элементтерін және олардың анықтамаларын білу	3
9.	Жергілікті жерде картасыз бағдарлау.	Жерде бағдарлау әдістерін меңгеру.	3
10.	Әскери роботты техникалардың негіздері Аралық бақылау №1	Робототехниканың негізгі даму бағыттары мен роботтардың ерекшелік белгілерін білу.	2
11.	Роботтарды басқару алгоритмі	Робототехниканың еліміздің қорғаныс қабілетін арттыру үшін қолданбалы ғылым ретіндегі маңыздылығы туралы түсіну	3
12.	Ядролық қару және оның сипаттамасы	Ядролық қарудың түрлері және оны қолданудың зардаптары туралы жақсы қалыптасқан білімге ие болу	3
13.	Биологиялық (бактериологиялық) қару	Биологиялық (бактериологиялық) қаруды қолданудың негізгі әдістерін меңгеру; "биологиялық ластану аймағы" және "биологиялық зақымдану ошақтары" терминдерінің мағынасын білу.	2
14.	Теріні қорғаудың жеке құралдары	Жаппай қырып-жоятын қаруды қолдану және техногендік апаттар жағдайында тыныс алу мүшелерін жеке қорғаудың заманауи түрлері туралы білімді меңгеру.	3
15.	Қауіпсіздік негіздері және қауіптерді жіктеу	Жалпы ережелерді және әртүрлі жазатайым оқиғаларға алғашқы көмек көрсету шараларының кешенін білу.	3
16.	Техногендік сипаттағы	Техногендік қауіптер туралы түсінікке ие болу; гидродинамикалық апаттардың, өрт-жарылыс қауіпті	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 6 беті

	қауіптілік	объектілердегі авариялардың мәні туралы түсінікке ие болу.	
17.	Экологиялық қауіпсіздік	Экологиялық қауіпсіздіктің объектілері, мақсаттары мен міндеттері туралы түсінікке ие болу;	3
18.	Табиғи жағдайда автономды өмір сүру	Табиғи ортада адамның ерікті және мәжбүрлі дербестігінің себептері мен ерекше жағдайлары туралы түсінікке ие болу.	3
19.	Криминогендік жағдайларда өзін-өзі қауіпсіз ұстау негіздері	Көшеде, қоғамдық орындарда орын алуы мүмкін криминогендік жағдайлар туралы түсінікке ие болу; мінез-құлық ережелері.	3
20.	Террористік акт қауіп кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету Аралық бақылау №2	Террористік акт қауіп төнген жағдайда қауіпсіз мінез-құлық ережелерін білу.	3
	Барлығы		54

	II-семестр		
21.	Дөңгелекті машиналарды жүргізу негіздері мен ережелері	Дөңгелекті көлік құралдарын жүргізу негіздері мен ережелері, жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері, жол белгілері мен таңбаларын үйрену.	1
22.	Жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері	Жолда жүру ережелерін білу; Қазақстан Республикасының Жол жүрісі қағидаларында қамтылған негізгі ұғымдар мен терминдерді меңгеру.	2
23.	Бағдаршамдар мен реттеушінің сигналдары	Бағдаршам мен жол диспетчерінің сигналдарын білу; Көлік құралдарының жолдың жүру бөлігінде маневр жасауы және орналасуы туралы түсіну.	2
24.	Жол белгілері.Ескерту белгілері	Жол белгілерінің жіктелуі туралы білімге ие болу.	1
25.	Жол белгілері. Нұсқаулық белгілер	Жол белгілерінің жіктелуі туралы білімге ие болу.	2
26.	Жол таңбалары және олардың сипаттамалары	Көлік құралдарын пайдалануға жіберудің негізгі ережелерін меңгеру.	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 7 беті

27.	Қозғалыс жылдамдығы	Қозғалыс жылдамдығы — бұл бөлімшелердің немесе әскери техниканың марш немесе маневр кезіндегі қозғалыс қарқынының белгіленген нормасы. Ол әскер түріне, жер бедеріне, ауа райы жағдайларына және қозғалыс тәсіліне (жаяу, техникамен, ұрыс жағдайында және т.б.) байланысты анықталады.	1
28.	Жолаушылар мен жүктерді тасымалдау	Негізгі талаптар мен қауіпсіздік.	2
29.	Әскери бөлімнің (бөлімшенің) қару-жарағы және әскери техникасы Аралық бақылау №3	Әскери бөлімдердің оқу-материалдық базасы туралы білімі болуы. Әскери бөлімнің (бөлімнің) тарихының маңыздылығын білу.	2
30.	Ұрыстағы сарбаздың әрекеттері	Жауынгердің ұрыс кезіндегі жаяу қозғалу тәсілдерін меңгеру	1
31.	Шабуылдағы сарбаз	Шабуыл кезіндегі жауынгердің іс-әрекет тәртібі туралы білімдерін дамыту. Шабуыл кезінде радиоактивті (улы) заттармен ластанған жердегі іс-әрекеттер тәртібі туралы білімін дамыту	2
32.	Калашников автоматын жартылай бөлшектеу және жинақтау жаттығулары	Калашников автоматының құрылымы туралы жақсы қалыптасқан білімге ие болу.	2
33.	Қол гранаталарын лақтыру	Қолмен лақтырылатын жарықшақты және танкіге қарсы гранаталарды лақтыру тәсілдері.	1
34.	Әскери бөлімнің (бөлімшенің) орналасуы, өмірі және күнделікті тұрмыс-тіршілігі	Әскери бөлімнің (бөлімшенің) тарихының маңыздылығын терең түсіну.	2
35.	Сақшының міндеттері	Рота тәуліктік кезекшілігіндегі адамдардың міндеттері туралы білім қалыптастыру.	2
36.	Саптан шығу және қайта сапқа тұру	Саптық дағдыларды меңгеру.	1
37.	Бөлімшенің сабы	Бөлімшені сапқа тұрғызу ережелері мен тәртібін білу.	2
38.	Азимут бойынша қозғалыс	Магниттік компастың көмегімен жергілікті жерде бағдарлай білу.	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 8 беті

	Аралық бақылау №4	
	Барлығы	30

1.7.2. Студенттің педагогпен өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№	Тақырып атауы	Мазмұны	Сағат саны
I-семестр			
1.	Экстремизм және терроризмнің ұлттық қауіпсіздікке тигізетін салдары. Экстремизм түрлері	Қарулы Күштерінің Қарулы Күштерін тиісінше әскери тәртіп, тәртіптілік, оқу-тәрбие үрдісін қамтамасыз ету және жауынгерлік дайындықты жоғары деңгейде ұстап тұру бойынша устав талаптарын меңгеру.	1
2.	Әскери қызметшінің мәртебесі. Әскери қызметшілердің негізгі құқықтары мен міндеттері	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің уставтарының жалпы ережелері мен құқықтық негіздері туралы білімге ие болу.	1
3.	Әскери тәртіп, оның мәні мен маңызы	Әскери қызметшілер — әскери қызмет өтейтін адамдар, олардың арасында бағынушылыққа, субординацияға және уставтық тәртіпке негізделген қызметтік қатынастар орнайды.	1
4.	Калашников автоматын (қол пулеметін) атуға дайындау	Ауызша қарумен жұмыс істеудің бастапқы дағдылары.	1
5.	Бір орында орындалатын бұрылулар. Саптық және жорықтық адыммен қозғалу	Ауызша қаруды қолданудың негізгі әдістерін практикада игеру.	1
6.	Магнитті азимутты анықтау	Қару-жарақпен алғашқы деңгейдегі практикалық дағдылар.	1
	Барлығы		6
II-семестр			
7.	Өртүрлі жағдайдағы қозғалыс	Дөңгелекті көліктерді жүргізудің негіздері мен ережелері, жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері, жол белгілері мен жол сызықтары.	1
8.	Бөлімшенің ұрыстық және жорықтық	Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерінде қолданылатын негізгі түсініктер мен терминдер.	1
9.	Қорғаныстағы сарбаз	Жарық шамының (светофор) және жол реттеушісінің сигналдарын меңгеру.	1
10.	Бақылаушы сарбаз	Жол белгілерінің түрлері мен тағайындалуы туралы түсінік.	1
11.	Рота бойынша тәуліктік	Жол белгілерінің классификациясы жүйесін және	1

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 9 беті

	кезекшінің	олардың маңызын түсіну.	
12.	Әскери сәлемдесу	Жол белгілерінің негізгі санаттарымен және олардың қызметтерімен танысу.	1
	Барлығы		6

1.7.3. Студенттің өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№р/с	Тақырып/тақырыпшалар	Тапсырма/ жүргізу түрі	Бақылаутүрі	Бақылау кестесі	Сағат саны
II-семестр					
1.	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әскери рәміздері	Реферат	ауызша және жазбаша	2-апта	2
2.	Қазақстан Республикасы азаматтарының әскери міндеттерін сақтау	Презинтация	ауызша және жазбаша	4-апта	2
3.	Әскери қызметкерлер және олардың өзара қарым-қатынастары	Реферат	ауызша және жазбаша	9-апта	2
4.	Ату негіздері	Презинтация	ауызша және жазбаша	10-апта	2
5.	Калашников автоматын (қол пулеметін) жартылай бөлшектеу және жинақтау	Реферат	ауызша және жазбаша	12-апта	2
6.	Ату ережесі	Презинтация	ауызша және жазбаша	13-апта	2
	Барлығы				12
II-еместр					
7.	Дөңгелекті машиналарды жүргізу негіздері мен ережелері	Реферат	ауызша және жазбаша	17-апта	2
8.	Жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері	Презинтация	ауызша және жазбаша	18-апта	2
9.	Бағдаршамдар мен реттеушінің сигналдары	Реферат	ауызша және жазбаша	19-апта	2
10.	Жол белгілері.Ескерту белгілері	Реферат	ауызша және жазбаша	20-апта	2

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 10 беті

11.	Жол белгілері.Тыйым салынған белгілер	Презинтация	ауызша және жазбаша	24-апта	2
12.	Жол белгілері. Нұсқаулық белгілер	Реферат	ауызша және жазбаша	27-апта	2
	Барлығы				12

1.8. Оқыту әдістері: (шағын топша, дискуссия, презентация, кейс-стади, жобалау)

Теориялық сабақтар: ауызша сұрау, әңгімелеу, пікірталас, презентация, шағын топпен жұмыс, жазбаша жұмыс;

1.9. Білімгерлердің білімін және дағдыларын бағалау әдістері: тестілеу, ауызша сұрау, жағдаяттық есептер, бағаланатын сұхбат.

1. Сабақта білімді бақылаудың бірнеше формалары қолданылады. Журналға орташа баға қойылады.
2. Бақылау түрлерінің бірі бойынша (ағымдағы бақылау, №1 және/немесе №2 аралық бақылау) өту балын (50%) жинамаған білім алушылардың пән бойынша емтиханға жіберілмейді
3. Қорытынды рейтинг пән бойынша емтиханға жіберу 50 балдан (60%) кем болмауы тиіс, ол ағымдағы бақылаудың орташа бағасы (40%) + аралық бақылаудың орташа бағасы (20%) негізінде автоматы түрде есептеледі.
4. Аралық бақылау: тестілеу, ауызша, жазбаша түрде бақылау жұмысы 9 және 19 аптасында өткізіледі.

Әріптік бағалау жүйемен	Баллдың сандық эквиваленті	Пайыздық өлшем	Дәстүрлі бағалау жүйемен
A	4.00	95-100%	Өте жақсы
A-	3.67	90-94%	
B+	3.33	85-89%	
B	3.00	80-84%	Жақсы
B-	2.67	75-79%	
C+	2.33	70-74%	
C	2.00	65-69%	Қанағаттанарлық
C-	1.67	60-64%	
D+	1.33	55-59%	
D	1.00	50-54%	Қанағаттанарлықсыз
F	0.00	0-49%	

Теориялық сабақты бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе ауызша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы жауап беру кезінде негізгі қағидаларды өз бетінше нақты мысалдар, фактілермен жауабын растап, және негізделген

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 11 беті

		түрде талдап, жинақтап, қорытындылай алғанда еш қателік жібермегенде қойылады. Оқу материалын жүйелі, нық, байланысты, негізделген түрде және қатесіз түсіндіреді, берілген терминология мен хронологияны пайдалана отырып логикалық жүйелілікте береді; өзінің дербес тұжырымын жасайды.
Жаксы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)		Білім алушы жауап беру кезінде бағдарламалық материалдар бойынша нақты қателіктер жібермесе, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алған жағдайда қойылады. Түсініктерді айқындауда, ғылыми терминдерді пайдалануда, тұжырымдар және жиынтықтарда елеусіз қателер мен кемшіліктер жібереді.
Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)		Білім алушы жауап беру кезінде нақты қателер жібергенде, оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттермен шектелсе, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға кездескен жағдайда қойылады. Оқу материалының негізгі мазмұнын игерген, алайда кейбір жерлерін түсінбеген; материалдың мазмұнын айтуы жүйесіз, үзік-үзік және ретсіз. Ғылыми терминологияны пайдалануда қателіктер мен дәлсіздіктер жібереді.
Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)		Білім алушы жауап беру кезінде нақты қателіктер жіберсе, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс жасамаса, пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмаса, материал мазмұнын игермеген, қорытындылап, жинақтай алмай қателіктермен жауап берген жағдайда қойылады. Қойылған сұрақтар шегінде бағдарламалық материалдың маңызды немесе негізгі бөлігін білмейді және түсінбейді.

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысын бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жағдаяттық тапсырмаларды	Өте жақсы A (4,0; 95-100%);	- материалды терең білуді көрсетеді; - ситуациялық міндеттерді шешуге және оларды

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 12 беті

шешу, Эссе, Жоба әзірлеу.	A- (3,67; 90-94%)	талқылауға белсенді қатысады; - өз шешімін дәлелдейді; - сұрақтарға логикалық, сауатты жауап береді және оларды қояды.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	материалды білуді көрсетеді; - ситуациялық міндеттерді шешуге және оларды талқылауға қатысады; - өз шешімін дәлелдейді; - сұрақтарға сауатты жауап береді және оларды қояды. - принципіалды емес қателіктер жібереді, кейбіреулері мұғалімнің жетекші сұрақтарында дербес түзетеді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	-материалды толық білмегендігін көрсетеді; -ситуациялық міндеттерді шешуге және оларды талқылауға аз қатысады; - ситуациялық мәселені шешудің оңтайлы жолын таңдай алмайды; - өз шешімін дәлелдемейді; - сұрақтарға толық жауап бермейді; - мұғалімнің жетекші сұрақтарында да өз бетінше түзете алмайтын қателіктер жібереді.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	-материал туралы білімнің жоқтығын көрсетеді; - ситуациялық міндеттерді шешуге және оларды талқылауға қатыспайды; - ситуациялық мәселені шешудің оңтайлы жолын таңдай алмайды; - өз шешімін дәлелдемейді; - сұрақтарға толық жауап бермейді; - ситуациялық мәселелерді шешуде және оларды талқылауда түбегейлі өрескел қателіктер жібереді. - топтың жұмысына қатыспайды.

Аралық бақылауды бағалау критерийлер

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе ауызшша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы сұрақ бойынша нақты,сауатты,теориядан ауытқымай,тақырып бағыты бойынша барлық сұраққа жауап береді.Сонымен қатар оқытушының қосымша сұрақтарына да сауатты,логикалық жауап береді.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Білім алушы сұраққатолық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп,оны өзі түзеп отырады, бағдарламалық материалды оқытушының көмегімен жүйелей алды.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%)	Білім алушы сұраққа толық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп,оқытушы

QNTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 13 беті

	C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	көмегімен түзеп отырады. Қосымша сұрақтарға жауап кезінде қателіктер жіберді. Білімі оқытушы көрсеткен оқу әдебиеті шеңберінде, материалды жүйелеу кезінде үлкен қиыншылықтарға ие болды.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Білім алушы сұраққа жауап беру кезінде қағидалық қателіктер жіберіп, оны түзей алмады, сонымен қатар тақырып бойынша негізгі материалды өңдемеген, пәннің ғылыми әдебиетін қолдана алмайды. Оқытушының сұрақтарына жауап беруде стилистикалық және дөрекі қателіктер жіберді.

Сараланған сынақ бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Ауызша/жазбаша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы сұрақ бойынша нақты, сауатты, теориядан ауытқымай, тақырып бағыты бойынша барлық сұраққа жауап береді. Сонымен қатар оқытушының қосымша сұрақтарына да сауатты, логикалық жауап береді.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Білім алушы сұраққа толық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп, оны өзі түзеп отырады, бағдарламалық материалды оқытушының көмегімен жүйелей алды.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Білім алушы сұраққа толық жауап бермей, қағидалық емес қателіктер жіберіп, оқытушы көмегімен түзеп отырады. Қосымша сұрақтарға жауап кезінде қателіктер жіберді. Білімі оқытушы көрсеткен оқу әдебиеті шеңберінде, материалды жүйелеу кезінде үлкен қиыншылықтарға ие болды.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Білім алушы сұраққа жауап беру кезінде қағидалық қателіктер жіберіп, оны түзей алмады, сонымен қатар тақырып бойынша негізгі материалды өңдемеген, пәннің ғылыми әдебиетін қолдана алмайды. Оқытушының сұрақтарына жауап беруде стилистикалық және дөрекі қателіктер жіберді.

Оқытудың нәтижелері және бағалау критерийлері

Бөлімнің атауы	Бөлімше атауы	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийлері
Кіріспе сабақ	Білім алушылардың 1) Бастапқы әскери және технологиялық даярлығының	Білім алушылардың 1) Бастапқы әскери және технологиялық даярлығының мақсаттары,	Бастапқы әскери және технологиялық даярлықтың мақсаттары мен міндеттерін айқындайды;

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 14 беті

	мақсаттары, міндеттері мен мазмұны.	міндеттері мен мазмұны.	2) Бастапқы әскери және технологиялық даярлықты ұйымдастырудың нормативтік-құқықтық негіздерін атайды; 3) "Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Заңға сәйкес білім алушыларға қойылатын талаптарды орындайды.
	Өнер Қазақстан Республикасы Қарулы Күштеріндегі идеологиялық жұмыстың құралы ретінде.	1) Заңнамамен Қарулы Күштерге жүктелген міндеттерді ойдағыдай шешуге моральдық-психологиялық дайындықты қалыптастырудағы әр түрлі өнер түрлерінің рөлі туралы түсінікке ие болу.	1) Қарулы Күштердегі идеологиялық жұмыстың негізгі міндеттерін атайды.
Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері – мемлекеттің әскери қауіпсіздігінің кепілі Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері – мемлекеттік қауіпсіздіктің кепілі	Конституция мемлекет қорғанысының жаңа негіздері	1) Қазақстан Республикасы қорғанысының конституциялық негіздері туралы білімді дамыту; 2) әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау туралы түсінікке ие болу.	1) Қазақстан Республикасы Конституциясының 36 бабын түсіндіреді.
	Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, олардың құрамы мен мақсаты	1) Еліміздің Қарулы Күштерінің қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі рөлі мен маңызын түсіну; 2) білім беру ұйымдарында білім алушыларды әскери қызметке дайындаудың ерекшеліктері туралы түсінікке ие болу. Отанды қорғау – мемлекеттік саясаттың маңызды бағыты; 3) жастарды әскери қызметке даярлаудың педагогикалық технологиясы саласында білімге ие болу.	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ұйымдық құрылымын түсіндіреді және құрамын ажыратады; 2) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әртүрлі рәміздерінің мағынасын айқындайды.
Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлер мен әскери құрылымдарының жалпы әскери	Экстремизм мен терроризм қауіпсіздікке ретінде	1) Ұлттық қауіпсіздікке қауіп төндіретін факторларды талдау.	1) Экстремизм мен терроризмнің түрлерін, оларға тән белгілерін атайды; 2) Қазақстан Республикасы қорғанысының мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі рөлі туралы қорытындылар жасайды.
	Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Әскери	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері жарғыларының түрлерін

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 15 беті

жарғылары	Күштерінің, басқа да жарғыларының жалпы атайды; әскерлер мен әскери негіздері мен құқықтық 2) әскери жарғылардың жалпы мазмұнын ашады. құралымдарының ережелерін білу; жалпы әскери 2) жан-жақты тәрбие 3) білім алушыларды әскери қызметке дайындаудың құқықтық негіздерін біледі. жарғылары технологиясы ретінде әскери-негіздерін біледі. патриоттық тәрбиелеу тұжырымдамасын қалыптастыру.	
Әскери қызметкерлер және олардың арасындағы қарым-қатынас	1) Талаптар туралы, тиісті әскери тәртіпті, оқу-тәрбие процесін және Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Әскери қызметкерлер әзірлігін тиісті деңгейде ұстау жөніндегі жарғыларын қамтамасыз ету; 2) әскери иерархия туралы білімдерін дамыту.	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштеріндегі әскери тәртіп туралы жарғыларының баптарын айқындайды.
Тактикалық дайындық.	1) Жеке тұлғалық қасиеттер: ерік-жігерді, тәртіпті, ұйымшылдықты, парыз сезімін, алғашқы әскери-технологиялық дайындықты меңгеруде саналы көзқарасты қалыптастыру. 1) Мотоатқыштар Бөлімшесін ұйымдастыру және ұрыстық мүмкіндіктері – Бөлімшені ұйымдастыру. Штаттық қарулану және ұрыстық техника. Бөлімшенің ұрыстық мүмкіндіктері	1) Жарғы талаптарын қолданады. 1) Қазіргі заманғы ұрысты іске асыру мен оның ерекшеліктерін және түрлерін сипаттайды; 2) мотоатқыштар бөлімшесінің ұрыстық мүмкіндігі мен ұйымдасуын ашады; 3) әр түрлі бөгеттерді өтуде, қарсыластың оқ жаудыру кезінде қозғалыс жасауда, шабуылда және қорғаныста әскери қызметкерлердің Бөлімше құрамымен іс-әрекет жасауын түсіндіреді; 4)"Химиялық дабыл!", "Газдар!", "Өуе!" дыбыстары бойынша іс-әрекет жасауды түсіндіреді.
Өрт жаттығулары Атыс дайындығы	Калашников автоматы және жеңіл пулеметі	1) Ұрыс жағдайында атыс қаруын қолдануды, ұрыс әрекеттерін ұйымдастыруда бастапқы дағдыларды таңдау, кез-келге жерде қозғалыс бекітуді, жалпы ұрыс жасауда тәжірибелік дағдыларын негіздерін меңгеруде негізгі көрсету кезінде қолданады.

		тактикалық дайындық міндеттерін меңгеру.	
	1) Калашников автоматы және қол пулеметі	1) Граната және оқ-дәрілермен, қарумен жұмыс жасаған кездегі негізгі қауіпсіздік ережелері мен қарастырып отырған қарудың бөлшектерін білу.	1) Атыс қаруынан атыс жүргізу негіздерін сипаттайды. 2) Қарумен, гранатамен және оқ-дәрімен жұмыс істеген кезде қауіпсіздік шараларын сақтайды.
	Қолды бөлшектеу гранаталары - Қолды бөлшектеу гранаталарының мақсаты, жауынгерлік қасиеттері (РГД-5, РГН, Ф-1, РГО).	1) РГД-5, Ф-1, РГО, РГН гранаталарының қасиеттерін меңгеру; 2) гранаталар мен сактандырғыштардың конструкциясын, лақтырылған кезде гранаталардың бөлшектері мен механизмдерінің жұмысын меңгеру.	1) Қару, граната және оқ-дәрілермен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтайды.
Саптық дайындық	Сап және оның элементтері	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарының саптық жарғыларының жалпы негіздері мен талаптарын орындау және білу.	1) Сапка тұрғызу, қозғалыс жасау үшін пәрмендер береді, сап элементтерін анықтайды; 2) взвод және бөлім құрамында жекеленген саптық тәсілдер бойынша саппен қозғалыс жасау үшін берілген пәрменді орындайды; 3) жүйенің негізгі элементтерін және олардың анықтамаларын квалификациялайды.
	Орнында бұрылу. Сап және марш қадамы	1) Жүйенің негізгі элементтерін және олардың анықтамаларын білу; 2) меңгерген физикалық, атыс, тактикалық дайындық бойынша дағдыларын сабақ кезінде қолдану.	1) Берілген бұйрыққа бойынша іс-әрекет жасайды; 2) жорықтық және саптық адыммен қозғалады, бұрылыстар жасайды.
Әскери топография.	Жерге бағдарлау	1) Бейтаныс рельефте бағдарлаудың негізгі тәсілдерін меңгеру; 2) олардың орналасқан жері туралы есептің негізгі белгілерін бөліп көрсете білу.	1) Құлабыз (компас) және жергілікті нысандар бойынша көкжиек тұстарын анықтайды; 2) жергілікті жерде картасыз, қажетті азимут бойынша бағдарлайды; 3) жергілікті жерде бағдарлану үшін ұшқышсыз қашықтықтан басқарылатын ұшу аппаратының ақпараттарын қолданады.
	Магниттік азимутты анықтау	1) Жерде бағдарлау әдістерін меңгеру.	1) Қару-жарак пен техниканы ұрыста тиімді пайдалану үшін әскери топографияны білудің

			маңыздылығын түсіндіреді; 2) Ғаламдық навигациялық спутниктік жүйенің ақпаратын бағалайды және дұрыс бағытты ұсынады.
Әскери роботты техникалардың негіздері.	1) Әскери роботты техникалардың негіздері. Роботтарды басқару алгоритмі	1) Робототехниканың негізгі даму бағыттары мен роботтардың ерекшелік белгілерін білу; 2) жауынгерлік роботтардың функционалдық мүмкіндіктері туралы білу; 3) робототехниканың еліміздің қорғаныс қабілетін арттыру үшін қолданбалы ғылым ретіндегі маңыздылығы туралы түсіну; 4) жаңа технологияларды пайдалана отырып, алғашқы әскери дайындық бойынша білу.	1) Роботтарды әскери істерде қолдану мүмкіндіктерін ашады; 2) мақсатына қарай роботтарды анықтайды және жіктейді; 3) әскери робототехниканы қолдану перспективаларын талдайды; 4) адам өмірінің әртүрлі салаларында роботтық технологияларды қолдануды ашады; 5) робототехника бойынша әскери білімі мен практикалық дағдыларын біледі.
	Кәсіпкерлік объектіні азаматтық қорғау	1) Қазақстан Республикасының халқын табиғи апаттардың, ірі авариялардың, апаттардың және терроризм актілерінің зардаптарынан қорғау бойынша бейбіт және соғыс уақытында жүргізілетін негізгі іс-шараларды меңгеру.	1) Азаматтық қорғаныстың, оқу орнындағы азаматтық қорғауды ұйымдастырудың және әскери емес құрамаларды ұйымдастырудың мақсаттары мен міндеттерін ашады.
Өмір қауіпсіздігі және ақпараттық технологиялар негіздері	Ядролық қару және олардың сипаттамасы	1) Ядролық қарудың түрлері және оны қолданудың зардаптары туралы жақсы қалыптасқан білімге ие болу.	1) Ядролық қарудың сипаттамалары, оның түрлері және зақымдаушы факторлары туралы білімдерін көрсетеді.
	Химиялық қару	1) Химиялық қарудың түрлері мен түрлерін білу.	1) Химиялық қаруға қатысты халықаралық құжаттарды білуді көрсету; 2) қазіргі заманғы қаруды қолдану кезінде болуы мүмкін төтенше жағдайларды талдайды; 3) қорғау құралдарын атайды; 4) жеке қорғану құралдарын, жаппай қырып-жою қаруынан (ЖҚК) қорғау әдістерін пайдаланады.
	Биологиялық (бактериологиялық)	1) Биологиялық (бактериологиялық) қаруды	1) Бактериологиялық қарудың

қарулар.	қолданудың негізгі әдістерін менгеру; 2) "биологиялық ластану аймағы" және "биологиялық зақымдану ошақтары" терминдерінің мағынасын білу.	ерекшеліктерін атайды; 2) қазіргі заманғы қаруды қолдану кезінде болуы мүмкін төтенше жағдайларды талдайды; 3) жаппай жеңіліске ұшыраған кездегі алғашқы медициналық көмек көрсету ережелерін атайды.
Тыныс алу мүшелерін қорғау құралдары. Теріге арналған жеке қорғаныс құралдары.	1) Жаппай қырып-жоятын қаруды қолдану және техногендік апаттар жағдайында тыныс алу мүшелерін жеке қорғаудың заманауи түрлері туралы білімді менгеру.	1) Респираторды, противогазды қолдану дағдыларын көрсетеді; 2) жаппай қырып-жояу қаруын қолдану және техногендік апаттар жағдайында теріні қорғау құралдарының мақсаты мен жіктелуі туралы білімін көрсетеді; 3) жеке қорғану құралдарын, жаппай қырып-жояу қаруынан (ЖКҚ) қорғау әдістерін пайдаланады.
Ұжымдық қорғаныс құралдары.	1) Ұжымдық қорғаныс құралдарының түрлері мен түрлерін білу.	1) Жаппай қырып-жояу қаруын қолдану және техногендік апаттар жағдайында тері қорғау құралдарының мақсаты мен жіктелуі туралы білімін көрсетеді; 2) техногендік сипаттағы қауіптерді жіктейді; 3) ұжымдық қорғаныс құралдарының түрлерін атайды.
Халықты эвакуациялау және тарату	1) Халықты эвакуациялау және таратуды ұйымдастыру ережелерін білу.	1) Халықты эвакуациялау және тарату әдістері мен тәртібін атайды; 2) "жергілікті" және "жергілікті эвакуация" ұғымдарымен әрекет етеді.
Террорлық қауіп жағдайында халықтың қауіпсіздігі	1) Террористік қауіп жағдайында халықтың қауіпсіздік шаралары туралы білу.	1) террористік қауіптілік деңгейлерін анықтайды; 2) криминогендік жағдайларда өзін-өзі ұстау ережелерін түсіндіру; 3) терроризмге қарсы бағытталған алдын алу шараларын атайды.
Табиғи аймақтарындағы халықтың әрекеті	1) Жау шабуылы қауіп, азаматтық қорғаныстың дабылы, әртүрлі төтенше жағдайлар мен террористік қауіп-қатер кезінде халықты шебер әрекеттерге дайындаудың маңыздылығын мойындау; 2) қалыптасты табиғи апат аймақтарында зардап	1) Өлеуметтік желілерде қауіпсіз байланыс, ашық қолжетімді желілерді пайдалану ережелерін талдайды; 2) зардап шеккендерге көмек көрсету дағдыларын көрсетеді.

		шеккендерге көмек көрсету дағдылары.	
Жаралар, қан кету және күйік кезіндегі алғашқы көмек.		1) Жарақат, қан кету және күйік кезіндегі алғашқы медициналық көмек көрсету ережелерін білу.	1) Жарақат, қан кету және күйік кезіндегі алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері туралы білімін көрсетеді; 2) әртүрлі зақымдану түрлеріне таңғыш таңғышты қолдану дағдыларын көрсетеді.
Түрлі жазатайым әртүрлі оқиғаларға алғашқы көмек көрсету.		1) Жалпы ережелерді және жазатайым оқиғаларға алғашқы көмек көрсету шараларының кешенін білу.	1) Жазатайым жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету туралы білімдерін көрсетеді; 2) жол-көлік оқиғасынан зардап шеккендерге алғашқы медициналық көмек көрсету дағдыларын көрсетеді.
Әскери қызмет Қазақстан Республикасы азаматтарының		1) Қазақстан Республикасы азаматтарының әскери қызметі туралы Заңының талаптарын меңгеру; 2) Қарулы Күштерді жасақтау үшін техникалық-технологиялық бағыттар бойынша мамандарды даярлау туралы түсінікке ие болу.	1) "Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Заңының баптарын түсіндіреді; 2) Қазақстан Республикасы азаматтарының әскери борышы туралы Заңдар бабының мазмұнын ашады; 3) келісімшарт бойынша қызмет өткеретін техникалық мамандықтар бойынша дайындық ережелерін түсіндіреді.
Әскери қызметтің құқықтық негіздері.	мемлекеттік қызметінің ерекше түрі.	1) Әскери қызметшінің мәртебесі, оның құқықтары мен міндеттері туралы түсіну; 2) Қазақстан Республикасының әскери қызметтің мемлекеттік қызметінің ерекше түрі ретінде қабылдау.	1) Әскерге шақыру бойынша және келісім-шарт бойынша әскери қызметтің мерзімдерін атайды; 2) әскери қызмет өткеру тәртібін түсіндіреді.
Қазақстан Республикасы азаматтарының әскери борышының мазмұны		1) Әскери міндеттілер мен мерзімді әскери міндеттілерді әскери есепке алудың мақсаты мен ережелерін түсіну.	1) Әскери қызметтің мазмұны бойынша білімі мен түсінігін көрсетеді.
Өрт жаттығулары	Түсіру негіздері	1) Қарастырылып отырған қарудың материалдық бөлігін, онымен жұмыс істеу кезіндегі негізгі қауіпсіздік шараларын, оқ-дәрілер мен гранаталарды білу;	1) Атқыш қарудан ату негіздерін сипаттайды; 2) пулеметтің мақсатын, жауынгерлік қасиеттерін, жалпы құрылымын және жұмыс істеу принципі түсіндіреді;

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 20 беті

		2) атыс қаруын практикалық қолданудың негізгі дағдыларын меңгеру.	3) қаруды қарайды, бөлшектейді және жинайды; 4) қарумен, гранатамен және оқ-дәрімен жұмыс істеген кезде қауіпсіздік шараларын сақтайды.
	Түсіру ережелері	1) Диапазонды қалай анықтау керектігі туралы түсінікке ие болу; 2) көздеу элементтері, көздеу және көздеу нүктесін таңдау туралы білу.	1) Тұрақты нысаналарды ату кезінде қашықтықты анықтайды; 2) мыңыншы формуланы қолданады.
Технологиялық дайындық	Доңғалақты көліктерді басқару негіздері мен ережелері	1) Қазақстан Республикасының жол жүрісі саласындағы заңдары мен өзге де құқықтық актілерін білу; 2) доңғалақты көлік құралдарын жүргізу негіздері мен ережелері, жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері, жол белгілері мен таңбаларын үйрену.	1) Доңғалақты көлік құралдарын жүргізудің негіздері мен ережелерін сипаттайды; 2) көлік құралдарының санаттары туралы білімін көрсетеді; 3) жол қозғалысына қатысушылардың, бағдаршамдар мен жол диспетчерлерінің міндеттерін, жол белгілері мен таңбаларын атайды.
	Жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері	1) Жолда жүру ережелерін білу; 2) Қазақстан Республикасының Жол жүрісі қағидаларында қамтылған негізгі ұғымдар мен терминдерді меңгеру.	1) Жүргізушілер мен жаяу жүргіншілердің міндеттерін түсіндіреді; 2) жол белгілерінің түрлерін және көлік құралдарының қозғалысы ережелерін атайды.
	Бағдаршам және жол диспетчері	1) Бағдаршам мен жол диспетчерінің сигналдарын білу; 2) көлік құралдарының жолдың жүру бөлігінде маневр жасауы және орналасуы туралы түсіну.	1) Арнайы сигналдарды қолдану ережелерін түсіндіреді; 2) дабыл және ескерту үшбұрыштарын пайдалану ережелерін түсіндіреді.
	Жол белгілері	1) Жол белгілерінің жіктелуін білу.	1) Жол белгілерінің мағынасын түсіндіреді.
	Жол белгілері және олардың сипаттамалары	1) Көлік құралдарын пайдалануға жіберудің негізгі ережелерін білу.	1) Көлденең және тік таңбалау талаптарына сәйкес жүргізушілердің әрекеттерінің мәнін ашады.
	Тіршілік қауіпсіздігінің негіздері және ақпараттық технологиялар	1) Қауіпсіз өмір сүру негіздері туралы түсіну; 2) адамға қауіп төндіретін қауіптер, олардың көріну заңдылықтары және олардан	1) Қауіптердің негізгі ұғымдары мен жіктелуін ашады; 2) қауіпсіздік техникасы, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау бойынша білімдерін көрсетеді.

	қорғану тәсілдері туралы түсіну.	
Қоршаған орта және адам қауіпсіздігі	1) Қоғам мен табиғаттың өзара әрекеттесу формалары туралы түсініктері болу; 2) адамды биологиялық және әлеуметтік организм және оның табиғи мекендеу ортасы ретінде сақтау үшін табиғи ортаны қорғау қажеттілігін білу.	1) Табиғи ресурстарды үнемді тұтыну туралы білімдерін көрсетеді; 2) қоршаған ортаның ластануының зардаптарын көрсетеді; табиғи ресурстардың сарқылуы; табиғи ортаның бұзылуы.
Түрлі тұрмыстық жағдайларда қауіпсіздікті қамтамасыз ету	1) Жаттығу электр және тұрмыстық газбен қауіпсіз жұмыс істеу.	1) Тұрмыстық химияны пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шараларын атайды; 2) компьютерлік техниканы пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шараларын атайды; 3) әлеуметтік желілерде қауіпсіз қарым-қатынас жасау, қолжетімділік ашық желілерді пайдалану ережелерін түсіндіреді.
Техногендік қауіптер	1) Техногендік қауіптер туралы түсінікке ие болу; 2) гидродинамикалық апаттардың, өрт-жарылыс қауіпті объектілердегі авариялардың мәні туралы түсінікке ие болу.	1) Өндірістегі жазатайым оқиғалардың түрлерін анықтайды; 2) өндірістегі жазатайым оқиғаларды және ықтимал зардаптарды сипаттайды.
Экологиялық қауіпсіздік	1) Экологиялық қауіпсіздіктің объектілері, мақсаттары мен міндеттері туралы түсінікке ие болу; 2) топырақтың ластануының зардаптары туралы түсінікке ие болу.	1) Ауа мен судың ластануының себептері мен салдары туралы білімдерін көрсетеді; 2) ережелерді түсіндіреді минералды тыңайтқыштар мен пестицидтерді қолданады.
Табиғи жағдайда автономды тіршілік ету	1) Табиғи ортада адамның ерікті және мәжбүрлі дербестігінің себептері мен ерекше жағдайлары туралы түсінікке ие болу.	1) Табиғи ортада тіршілік етудің қарапайым тәсілдері туралы білімдерін көрсетеді; 2) портативті авариялық коректендірудің мәнін түсіндіреді.
Криминогендік жағдайларда қауіпсіз мінез-құлық негіздері	1) Көшеде, қоғамдық орындарда орын алуы мүмкін криминогендік жағдайлар туралы түсінікке ие болу; мінез-құлық ережелері.	1) Көшеде қауіпсіз жүріс-тұрыс туралы білімдерін көрсетеді; 2) қоғамдық орындарда және адамдар көп жиналатын орындарда қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелерін түсіндіреді.
Террорлық шабуыл	1) Террористік акт қауіп	1) Жарылыс қауіп кезінде өзін-өзі

тактикалық дайындық	кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету	жеке тәжірибе жағдайда қауіпсіз мінез-құлық ережелерін білу.	ұстау ережелері туралы білімін көрсетеді; 2) кепілге алу ережелері туралы білімдерін көрсетеді.
	Ақпараттық кеңістіктегі киберқауіпсіздік негіздері	1) Киберқауіпсіздіктің негізгі түсініктерін білу.	1) Өлеуметтік желілерде қауіпсіз қарым-қатынас ережелерін түсіндіреді; 2) Жалпыға ортақ Wi-Fi желілерін қауіпсіз пайдалануды түсіндіреді.
	Жаппай кезіндегі көмек	1) Жаппай зақымдану кезіндегі алғашқы көмек көрсету ерекшеліктері туралы түсінікке ие болу.	1) Алғашқы көмек көрсету туралы білімдерін көрсетеді; 2) зардап шеккендерді зақымдану орындарынан эвакуациялау тәртібін түсіндіреді.
	Әскери бөлімнің (бөлімшенің) қару-жарағы мен әскери техникасы	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әскери техникасы мен қару-жарағы туралы білімі болу; 2) қару мен қорғаныс құралдарын шебер пайдалану.	1) Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің және шет мемлекеттердің әскери техникасы мен қару-жарақтарының сипаттамаларын салыстырады; 2) жеке қару мен жеке қорғану құралдарын пайдаланады.
	Бөлімнің жауынгерлік және марш тәртібі	1) Отрядтың ұрыс және жорық тәртібі туралы түсінікке ие болу.	1) Жауынгердің әр түрлі ұрыс түрлеріндегі іс-әрекет тәртібі туралы білімін көрсетеді; 2) жауынгердің ұрыстағы міндеттерін түсіндіруге; 3) бөлімді басқару тәртібін түсіндіреді.
	Жеке қорғаныс құралдарын пайдалануды үйрету	1) Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану мақсаты мен тәртібін білу.	1) Противогазды, респираторды, "зардап шеккендерге" противогазды кию, қолды біріктірілген қорғаныс жинағы, нормаларын орындайды.
	Жауынгердің ұрыстағы іс-әрекеттері - Жаяу операция кезіндегі жауынгердің ұрыстағы қозғалыс тәсілдері	1) Жаяу әрекет кезінде жауынгерді ұрыста жылжыту тәсілдерін әзірлеу.	1) Ядролық жарылыстың шығу тәртібін түсіндіреді.
	Қорғаныстағы жауынгер.	1) Қорғаныстағы жауынгердің іс-әрекеті туралы білімдерін дамыту; қарсыластың ядролық қаруын қолдану, атыс даярлығын бастау, әуе жауы туралы, радиоактивті, химиялық және бактериологиялық ластану туралы ескерту сигналдары	1) Өздігінен қазу және камуфляж жасау тәртібін көрсетеді; 2) атыс позициясын алу тәсілдерін түсіндіреді; 3) әуе нысандарына ок ату тәртібі туралы білімдерін көрсетеді.

		кезіндегі әрекеттерін білу.	
	Шабуылдағы солдат	1) Шабуыл кезіндегі жауынгердің іс-әрекет тәртібі туралы білімдерін дамыту; 2) шабуыл кезінде радиоактивті (улы) заттармен ластанған жердегі іс-әрекеттер тәртібі туралы білімін дамыту.	1) Шабуылға дайындалу тәртібін көрсетеді; қозғалыстағы шабуыл кезінде жауынгерді колоннада ілгерілету және оның отрядтың ұрыс тәртібінде орнын алу; өткелдердегі кедергілерді еңсеру және шабуыл жасау; 2) жауды окопта атыспен, гранаталармен, қоян-қолтық ұрыста жою тәсілдерін білуін көрсетеді; шабуыл объектісін меңгерген.
	Солдат-бақылаушы	1) "Солдат-бақылаушы" позициясындағы іс-әрекет тәртібі туралы білімдерін дамыту.	1) Бақылау орнын таңдау ережелері, оның жабдыкталуы және камуфляжы туралы білімін көрсетеді; 2) нысаналарды анықтау және жер бедерін картаға түсіру жолдарын түсіндіреді.
	Патрульдегі солдат	1) Патрульдегі жауынгердің іс-әрекет тәртібі туралы білімдерін дамыту.	1) Сақшылардың қозғалысы, аумақты және жергілікті объектілерді тексеру ережелерін түсіндіреді.
өрт жаттығулары	Калашников автоматын толық емес бөлшектеу және құрастыру бойынша оқыту	1) Калашников автоматының құрылымы туралы жақсы қалыптасқан білімге ие болу.	1) Қаруды тексереді, бөлшектейді және құрастырады; 2) қарумен, гранатамен және оқ-дәрімен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік шараларын сақтайды.
	Атуға дайындық жаттығулары (АК-74, пневматикалық мылтық)	1) Пневматикалық мылтықпен жұмыс істеу ережелерін әзірлеу.	1) Журналды патрондармен жабдықтау және сөмкеге салу нормаларын орындайды.
	Қол гранаталарын лақтыру. Қол сынықтарын және танкке қарсы гранаталарды лақтыру	1) Қол сынықтарын және танкке қарсы гранаталарды лақтыру тәсілдерін білу.	1) Гранатаны қашықтыққа лақтыру нормаларын орындайды; 2) дәлдік үшін гранаталарды лақтыру нормаларын орындайды.
	Автоматтан ату (пневматикалық мылтық)	1) Пневматикалық мылтықтан (пневматикалық винтовкадан) практикалық ату ережесін әзірлеу.	1) Түсірілімге дайындық тәртібін көрсетеді, ату, атуды тоқтату; 2) пулеметті түсіру, атыстан кейін пулеметті қарау тәртібін көрсетеді.
Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери	Әскери бөлімнің (бөлімнің) әскери қызметшілерінің тұруы, тұрмысы және тарихының маңыздылығын білу.	1) Әскери бөлімдердің оқу-материалдық базасы туралы білімі болуы; 2) әскери бөлімнің (бөлімнің) тарихының маңыздылығын білу.	1) Әскери бөлімдердің материалдық базасын көрсетеді; 2) әскери бөлімдердің материалдық базасына кіретін үй-жайлардың мәні мен мақсатын түсіндіреді.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 24 беті

кұралымдарының жалпы әскери жарғылары	Кәсіпорындағы тәртіп сақшыларының міндеттері	1) Ротаның күнделікті жасақтарының мақсаты, құрамы және қарулануы туралы білімге ие болу; 2) ротаның күнделікті кезекшілік міндеттері туралы білімді дамыту.	1) Серіктестік үшін тәртіптік міндеттерді тізеді және орындайды; 2) тікелей бастықтардың серіктестігіне келгеннен кейін серіктестіктің іс-әрекетін сараптайды; 3) әскери бөлімдердегі күнделікті тәртіп ережелерін түсіндіреді.
	Күзетші міндеттері	1) Қарауыл қызметінің мақсаты мен міндеттері, қарауылдың міндеттері туралы түсінікке ие болу; 2) посттағы қарауылдың практикалық іс-әрекетін үйрену.	1) Посттың мақсатын, оның жабдықтары мен жабдықтарын түсіндіреді; 2) постқа шабуыл жасау кезінде қарауылдың іс-әрекетін түсіндіреді; 3) қару мен патрондарды сақтау ережелерін түсіндіреді.
	Посттағы қарауылдың іс-әрекеті	1) Қаруды оқтау тәртібін білу; 2) төтенше жағдай кезінде постты қабылдау және тапсыру кезіндегі қарауылдың іс-әрекетін білу.	1) Посттағы қарауылдағы қарудың орнын түсіндіреді және көрсетеді; 2) қарауылдың қай кездегі іс-әрекет тәртібін түсіндіреді постты қабылдау және тапсыру, постта өрт болған жағдайда және оның постының жанында немесе көрші постта тәртіп бұзылған жағдайда.
Бұрғылау	Әскери сәлемдесу	1) Әскери сәлемдесу тәсілдерін орнында және қозғалыста меңгерту.	1) Әскери сәлемдесу арқылы жауынгерлік дағдыларын көрсетеді.
	Пайдаланудан шығару және қызметке қайтару	1) Жауынгерлік дағдыларды меңгеру.	1) Кезекшілікке шығу және қайта оралу тәртібін көрсетеді.
	Жауынгерлік техника және қарумен қозғалыс	1) Ұрыс техникасын меңгеру.	1) Қарумен техника мен қимылдарды көрсетеді.
	Құрылыс бөлімдері	1) Бөлім құру ережелері мен тәртібін білу.	1) Бөлімді қалай құру және қайта құру керектігін түсіндіреді және көрсетеді.
Әскери топография	Горизонттың қабырғалары мен магниттік азимуттарды анықтауға жаттықтыру	1) Горизонттың қабырғалары мен магниттік азимутты анықтау; 2) магниттік компасты пайдаланып жер бедерін шарлау; 3) кадамның өлшемін анықтау және қашықтықты жұп кадаммен өлшеу.	1) Картасыз бейтаныс рельефте бағдарлаудың негізгі жолдарын түсіндіреді; 2) көкжиек жақтарын анықтау үшін жергілікті объектілерді пайдаланады; 3) өз қадамының өлшемін анықтайды және қашықтықты жұп кадаммен өлшейді; 4) азимуттардағы қозғалыс диаграммасын құрастырады.

QNTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		28 беттің 25 беті

ОҚЫТУҒА ҚАЖЕТТІ ҰСЫНЫЛАТЫН ДЕРЕККӨЗДЕР

Негізгі:

А.Н. Рыспаев, Е.Б. Адельбаев, Н.Т. Асипов, А.И. Рихтер, А.М. Ерекешев, А.С. Усербаев, Ж.А. Саткулов, С.К. Куптилеуова.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық» — 1-бөлім, 10-сыныпқа арналған оқулық. Көкшетау, «Келешек-2030», 2019 ж. E-mail: torg@keleshek-2030.kz

А.Н. Рыспаев, Е.Б. Адельбаев, Н.Т. Асипов, А.И. Рихтер, А.М. Ерекешев, А.С. Усербаев, Ж.А. Саткулов, С.К. Куптилеуова.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық» — оқу-далалық (лагерьлік) жиын, 2-бөлім, 10-сыныпқа арналған оқулық. Көкшетау, «Келешек-2030», 2019 ж. E-mail: torg@keleshek-2030.kz

А.Б. Тасбулатов, Д.К. Майхиев, Е.Ж. Акимбаев, О.Ж. Мамырбаев.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық» — 1-бөлім, 10-сыныпқа арналған оқулық. Алматы <https://www.okulyk.kz/> E-mail: mektep@mail.ru

А.Б. Тасбулатов, Д.К. Майхиев, Е.Ж. Акимбаев, О.Ж. Мамырбаев.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық» — оқу-далалық жиын, 2-бөлім, 10-сыныпқа арналған оқулық. <https://www.okulyk.kz/> E-mail: mektep@mail.ru В.А. Лим, А.В. Гудков.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық», 11-сынып
http://expert.mektep.kz/ru/shop/217159-11_klass/217198

Қосымша әдебиеттер:

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық». Оқулық + CD. 1-бөлім (ОҒН және ЖМБ үшін). 10-сынып.

Авт.: А.Н. Рыспаев, Е.Б. Адельбаев және т.б.

«Келешек-2030» баспасы, 2019 ж.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық». Оқулық. 2-бөлім (ОҒН және ЖМБ үшін). 10-сынып.

Авт.: А.Н. Рыспаев, Е.Б. Адельбаев және т.б.

«Келешек-2030» баспасы, 2019 ж.

А.И. Рихтер, В.Л. Яковенко. «Бастапқы әскери және технологиялық дайындық». Оқулық + CD. Екі бөлімнен тұрады. 1-бөлім (ОҒН және ЖМБ үшін). 11-сынып.

«Келешек-2030» баспасы, 2020 ж.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық». Оқулық + CD. Екі бөлімнен тұрады. 1-бөлім (ОҒН және ЖМБ үшін). 10-сынып.

Авт.: А.Н. Рыспаев, Е.Б. Адельбаев

«Келешек-2030» баспасы, 2019 ж.

«Бастапқы әскери және технологиялық дайындық». Екі бөлімнен тұрады. 2-бөлім.

«Технологиялық дайындық» бөлімі бойынша жағдаяттық тапсырмаларды шешуге арналған практикум. (ОҒН және ЖМБ үшін). 11-сынып.

Авт.: А.И. Рихтер, В.Л. Яковенко

«Келешек-2030» баспасы, 2019 ж

Оқу құралдары:

1. Оқу қаруы
2. Алғашқы медициналық көмек жинақтары
3. Жеке қорғаныс құралдары
4. Интерактивті тақталар
5. Бейнефильмдер, аудио жазбалар, презентациялар

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

73-11-2025

Силлабус

28 беттің 26 беті

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

73-11-2025

Силлабус

28 беттің 27 беті

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

73-11-2025

Силлабус

28 беттің 28 беті